

WETGEVING MET BETREKKING TOT HET OP DE MARKT BRENGEN VAN MINERAAL- EN BRONWATERS

1. Inleiding

Onderstaand treft u een overzicht aan van de wettelijke eisen die gesteld worden aan het op de Nederlandse markt brengen van mineraal- en bronwaters. Achtereenvolgens wordt ingegaan op samenstelling, etikettering, verpakking, recyclingdoelstellingen, afvalbeheer, statiegeld, verbruiksbelasting/btw en invoerrechten. Dit overzicht is naar beste weten samengesteld. Er kan geen aansprakelijkheid voor fouten aanvaard worden. Alleen de wetteksten zijn bindend, niet deze vereenvoudigde uitleg van de wetteksten.

Disclaimer

Er kunnen geen rechten worden ontleend aan dit document. FWS is niet aansprakelijk voor de gevolgen van eventuele onvolkomenheden en/of onjuistheden. Het is belangrijk dat gebruikers zelf nagaan of zij alle nationale en/of Europese wet- en regelgeving naleven.

2. Erkenning natuurlijk mineraal- en bronwater

Om de productomschrijving natuurlijk mineraalwater of bronwater te dragen moet worden voldaan aan de eisen die de Europese Unie heeft vastgelegd. In Nederland zijn de Europese eisen opgenomen in het [Warenwetbesluit verpakte waters](#).

Natuurlijk mineraalwater is bacteriologisch gezond water met als oorsprong een watervlak of een onderaardse laag, dat afkomstig is van een bron geëxploiteerd door een of meer natuurlijke of kunstmatige ontspringingspunten, met als kenmerken:

- een natuurlijke samenstelling die gekenmerkt wordt door het gehalte aan mineralen, sporenelementen of andere bestanddelen en, in voorkomend geval, door bepaalde uitwerkingen; en
- een natuurlijke zuiverheid.

Bronwater is in zijn natuurlijke staat voor consumptie door de mens bestemd water. Mineraalwater dient direct aan de bron gebotteld te zijn. Bronwater mag eerst worden opgeslagen of vervoerd. Er mag alleen koolzuur aan mineraal- of bronwater worden toegevoegd. Zodra mineraal- of bronwater een andere behandeling ondergaat voldoet het niet langer aan de wettelijke eisen van mineraal- of bronwater en is het verboden om dit water als zodanig te verkopen.

Natuurlijk mineraal- en bronwater moet in het land van winning zijn erkend door de verantwoordelijke autoriteit. In Nederland is de verantwoordelijke autoriteit het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Het Warenwetbesluit Verpakte Waters geeft de voorschriften en criteria aan voor het verkrijgen van een erkenning in Nederland. De aanvraag

voor een erkenning dient in Nederland formeel bij de Minister van VWS te worden ingediend; namens de Minister handelt de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit deze aanvragen af.

Een nationale erkenning van natuurlijk mineraalwater levert, mits door de nationale overheid aangemeld bij de Europese Commissie en gepubliceerd in het Publicatieblad van de EU, 'automatisch' een erkenning voor het gehele EU gebied op. Voor bronwaters ligt de situatie iets anders, aangezien de erkenningsprocedure van bronwater binnen de EU niet is geharmoniseerd. Nederland hanteert wel een erkenningsprocedure voor bronwater en erkent bronwater dat rechtmatig in de handel is gebracht in een andere EU-lidstaat of in een andere staat die partij is bij de overeenkomst van de EU.

3. Etikettering mineraal- en bronwater

Op grond van het [Warenwetbesluit informatie levensmiddelen](#) en [Warenwetbesluit verpakte waters](#) zijn de volgende vermeldingen verplicht:

- De productaanduiding "natuurlijk mineraalwater" of "bronwater". Natuurlijk mineraalwater mag uitsluitend en moet worden aangeduid met de aanduiding "natuurlijk mineraalwater" of indien het koolzuurhoudend mineraalwater betreft een van de volgende aanduidingen:
  - a. "natuurlijk gashoudend mineraalwater", voor zover het gehalte aan koolzuurgas afkomstig van de bron even groot is als bij het ontspringen, eventueel rekening houdend met het opnieuw inbrengen van een hoeveelheid koolzuurgas uit dezelfde bron;
  - b. "met brongas versterkt natuurlijk mineraalwater", voor mineraalwater waarvan het gehalte uit dezelfde bron afkomstig koolzuurgas hoger ligt dan bij het ontspringen is waargenomen;
  - c. "natuurlijk mineraalwater met toegevoegd koolzuurgas", voor mineraalwater waaraan koolzuurgas is toegevoegd dat een andere oorsprong heeft dan de bron waaruit dat mineraalwater afkomstig is.
- De analytische samenstelling van het water met vermelding van de kenmerkende bestanddelen (niet verplicht voor bronwater);
- De datum van minimale houdbaarheid, door vermelding van een datum in de volgorde maand en jaar, voorafgegaan door de woorden 'tenminste houdbaar tot einde';
- De naam of handelsnaam en het adres van de exploitant die het product op de markt brengt;
- De plaats waar de bron wordt geëxploiteerd, en de naam van de bron;
- De vermelding van de productiepartij in een herleidbare code, voorafgegaan door de letter 'L', behalve als de code duidelijk te onderscheiden is. Indien de datum van minimale houdbaarheid in dag/maand/jaar is aangebracht is een aparte code niet noodzakelijk;
- De netto hoeveelheid uitgedrukt in l, cl of ml. Indien bij de inhoud een e-teken wordt gebruikt (dit is niet verplicht, maar indien het teken niet wordt gevoerd, gelden andere gedetailleerde voorschriften), gelden de volgende voorschriften:

Nettohoeveelheid	Minimale cijferhoogte
5 ml tot 50 ml	2 mm
50 ml tot 200 ml	3 mm
200 ml tot 1000 ml	4 mm
1000 ml en meer	6 mm
e-teken	3 mm

Bovenstaande vermeldingen worden vermeld in letters van minimaal 1,2 mm hoog. Indien het grootste oppervlak van een verpakkingen minder dan 80 cm² is, mag worden volstaat met een minimale letterhoogte van 0,9 mm.

De verplichte vermeldingen moeten in ieder geval in de Nederlandse taal worden weergegeven. Meertalige etiketten zijn toegestaan, zolang de verplichte informatie maar in ieder geval in het Nederlands wordt weergegeven.

Verboden zijn alle vermeldingen in woord of beeld die misleidend zijn met betrekking tot de aard, eigenschappen, samenstelling, herkomst, etc., van mineraal- of bronwater.

De NVWA ziet toe op de etiketteringswetgeving. Op haar website heeft de NVWA een [webdossier](#) gepubliceerd om bedrijven te ondersteunen bij het implementeren van de etiketteringswetgeving.

4. Reclame-uitingen

Reclame-uitingen, waaronder het etiket, dienen in overeenstemming te zijn met de Nederlandse Reclame Code, de Reclame Code voor Voedingsmiddelen en de Kinder- en Jeugdreclecode. De Stichting Reclame Code zorgt voor naleving van deze codes. De codes zijn te vinden op de [website](#) van de Stichting Reclame Code.

5. Verpakking

In principe zijn alle verpakkingsconcepten voor frisdranken toegestaan. Waters mogen derhalve afgevuld worden in glas, blik, karton etc. mits de kwaliteit en veiligheid van het product gewaarborgd blijft.

Indien koolzuurhoudende dranken worden verpakt in glazen flessen dienen de flessen te voldoen aan de bepalingen in de Nederlandse Warenwetregeling sterkte-eisen frisdrankflessen. Deze eisen hebben betrekking op de wanddikte, inwendige druk, kopruimte etc. van de flessen. Wat betreft de inhoudsmaat van de verpakking gelden in Nederland geen beperkingen.

6. Recyclingdoelstellingen

De producent/importeur dient zich te houden aan het [Besluit beheer verpakkingen 2014](#). Hierin is onder meer bepaald welk percentage van de verschillende materiaalsoorten van verpakkingen moet worden ingezameld en gerecycled. In beginsel betreft het hier individuele doelstellingen. Het Afvalfonds Verpakkingen voert deze afspraken uit namens het verpakkende bedrijfsleven. Daarvoor betalen de bedrijven jaarlijks een bijdrage per kilogram verpakkingen. De bijdrage is gelijk aan de daadwerkelijk gemaakte kosten per materiaal-soort.

Een importeur of producent moet er voor zorgen dat minstens 70% van het verpakkingsmateriaal nuttig wordt gebruikt en dat minstens 75% gerecycled wordt. Voor de afzonderlijke materialen gelden de volgende eisen:

Verpakkingsmateriaal – gewichtsprocent					
Jaar	Kunststof	Hout	Glas	Papier/karton	Metaal
2021	51 %	43 %	90 %	75 %	85 %

7. Afvalbeheer

Het [Besluit beheer verpakkingen 2014](#) stelt producenten en importeurs verplicht verantwoordelijkheid te nemen voor preventie, inzameling en hergebruik van gebruikte verpakkingsmaterialen.

Producenten en importeurs zijn in principe individueel verantwoordelijk voor het voldoen aan de plichten die voortvloeien uit het Besluit. Om het voor u eenvoudiger en overzichtelijker te maken, neemt het Afvalfonds Verpakkingen de verplichting voor inzameling en hergebruik van u over. Daarvoor betaalt u een Afvalbeheersbijdrage Verpakkingen. De tarieven zijn als volgt:

Materiaalsoort	Tarief 2021 €/kg excl. btw	Tarief 2020 €/kg excl. btw
Glas	€ 0,056	€ 0,056
Papier/karton	€ 0,022	€ 0,022
Kunststof, regulier tarief	€ 0,670	€ 0,600
Kunststof, lager tarief*	€ 0,410	€ 0,340*
Biodegradeerbaar kunststof**	=tarief kunststof: € 0,670**	=tarief kunststof: € 0,600**
Aluminium	€ 0,110	€ 0,050
Overige metalen	€ 0,230	€ 0,080
Hout	€ 0,020	€ 0,020
Andere materiaalsoorten	€ 0,020	€ 0,020
Algemeen tarief	€ 0,770	€ 0,770
Drankenkartons	€ 0,470	€ 0,380
Statiegeldflessen	€ 0,020	€ 0,020

Kunststoffles > 0,75 liter zonder statiegeld	Tarief 2018/2019 2020/2021
Valt buiten heffingsvrije drempel van 50.000 kilo per kalenderjaar	€ 0,25 per fles excl. btw

Bron: Afvalfonds Verpakkingen

* Kunststof lager tarief

Met ingang van 1 januari 2019 is het mogelijk om gebruik te maken van een gedifferentieerd tarief voor kunststof. Voor goed uit te sorteren en te recyclen verpakkingen met een positieve marktwaarde geldt een lager tarief (zie tabel). De voorwaarden om in aanmerking te komen voor het gedifferentieerde tarief zijn opgenomen in een [aparte regeling](#).

** Biodegradeerbaar kunststof (biokunststof)

Biologisch afbreekbare plastic verpakkingen zijn in principe afbreekbaar in industriële composteerinstallaties als ze voldoen aan de EN 13432-norm. In de afgelopen jaren zijn de processen van composteerinstallaties sterk versneld. Het plastic breekt nu niet snel genoeg meer af en blijft in de compost achter. Als het biologisch afbreekbare plastic bij het overige plastic afval terecht komt, kan het van invloed zijn op de kwaliteit van het recyclaat. Biologisch afbreekbaar plastic moet daarom voorlopig bij het restafval worden weggegooid en niet in de GFT-/groenbak of bij overig plastic afval.

Meer informatie over de tarieven is te vinden op de [website](#) van het Afvalfonds Verpakkingen.

8. Statiegeld

A. Statiegeld op grote flessen (tot 1 juli 2021)

Er is tot 1 juli 2021 geen wettelijke verplichting om statiegeld te heffen op kunststof flessen (dit verandert vanaf 1 juli 2021; zie paragraaf 7b). Voor kunststofflessen van meer dan 0,75 l waar geen statiegeld op zit, dient momenteel echter een hogere afvalbeheersbijdrage te worden betaald dan over dezelfde flessen die wel onder een statiegeldsysteem vallen.

Stichting Retourverpakking Nederland heeft als doel het exploiteren van een nationaal dekkend inzamelsysteem voor eenmalige drankenverpakkingen met statiegeld. Vooralsnog betreft dit alleen eenmalige PET-flessen (vanaf 1 liter) voor frisdranken en waters. Hierop wordt 25 cent statiegeld per fles geheven. Deze eenmalige flessen gaan retour in grote zakken (retourbags) via het distributiecentrum van de retailer naar een tel-/sorteercentrum. Daar worden alle flessen geteld en gescand. Op basis hiervan wordt het statiegeld verrekend.

Alle producenten en importeurs van frisdranken en waters (dus ook eigenaren van Private Labels) kunnen aan dit inzamelsysteem deelnemen. Zij kunnen zich hiervoor aanmelden bij [Stichting Retourverpakking Nederland](#).

B. Statiegeldsysteem van 1 juli 2021 voor kunststof drankverpakkingen

Vanaf 1 juli 2021 verandert het statiegeldsysteem voor kunststof frisdrank- en waterverpakkingen:

- Producenten en importeurs zijn vanaf 1 juli 2021 wettelijk verplicht om 15 cent statiegeld te heffen op alle kunststof flessen (groot en klein) van frisdranken en waters met een inhoud van maximaal 3 liter die in Nederland op de markt worden verkocht.

- Er wordt een bijdrage gevraagd van producenten/importeurs voor iedere fles die zij op de markt brengen. Deze vergoeding wordt betaald aan Statiegeld Nederland, de organisatie die het nieuwe statiegeldsysteem beheert.
- De vergoedingsstructuur voor inname en handling van de flessen verandert.
- De vergoeding behandeling extra Retouremballage (VBR) komt te vervallen. Ook het verwerkingstarief van Stichting Retourverpakking Nederland verdwijnt.
- Er komt alleen statiegeld op kunststof flessen van frisdranken en waters. Flessen voor sap of zuivel zijn dus uitgesloten. Op de website van Statiegeld Nederland staat een overzicht met de [definities van frisdranken en waters volgens de Warenwet](#), zodat producenten en importeur kunnen nagaan of hun product onder het statiegeldsysteem valt.
- Onlangs is door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat besloten dat siropen in kunststof verpakking zijn uitgesloten van de statiegeldverplichting.

Meer informatie over de werking van het statiegeldsysteem en de eisen die gesteld worden aan de etiketten is te vinden op de [website](#) van Statiegeld Nederland.

C. Statiegeld op metalen drankverpakking

Het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft besloten dat vanaf 31 december 2022 statiegeld wordt ingevoerd op o.a. metalen frisdrank- en waterverpakking.

D. Statiegeldpallets

Dranken Pallet Beheer (DPB) beheert een pool van kunststof drankenpallets (eigendom van DPB), die worden gehuurd door bedrijven die drankenverpakkingen op de markt brengen. Voor deze producenten geldt dat zij ook voor hun eenmalige verpakkingen gebruik mogen maken van de drankenpallets van DPB. Producenten die uitsluitend eenmalige verpakkingen afvullen komen hiervoor in het algemeen niet in aanmerking. Op basis van afspraken tussen de bier-, frisdrank- en mineraalsector, de levensmiddelenhandel en DPB geldt voor deze pallets een uniform statiegeld van € 22,50. Naast DPB-pallets komen ook nog andere (o.a. Chep)pallets voor; hiervoor geldt een afwijkende regeling. Nagenoeg alle frisdranken- en mineraalwaterproducenten zijn tot DPB toegetreten. Voor nadere inlichtingen kunt u zich wenden tot de [site van DPB](#).

9. Verbruiksbelasting/btw

Op frisdranken die in Nederland worden verkocht, wordt een verbruiksbelasting geheven van € 8,83 per hectoliter. Bedrijven of individuen die vermoedens hebben van het onterecht niet betalen van verbruiksbelasting, kunnen een (anonieme) melding maken bij het [Meldpunt Accijnsfraude](#) van de Douane. Het btw-tarief voor frisdrank is 9%.

10. Invoerrechten

Ten aanzien van de import van frisdranken in Nederland gelden in bepaalde gevallen – afhankelijk van het land van herkomst – invoerrechten. Nadere inlichtingen hierover zijn te verkrijgen via de BelastingTelefoon Douane in Heerlen.

11. Tot slot

Wellicht ten overvloede herhalen wij onze disclaimer: Dit overzicht is naar beste weten samengesteld. Echter, er kan geen aansprakelijkheid voor fouten aanvaard worden. Alleen de wetteksten zijn bindend, niet deze gepopulariseerde tekst.

12. Voor meer informatie

Hier treft u een overzicht aan van de belangrijkste adressen waar u terecht kunt voor meer informatie:

Nederlandse vereniging Frisdranken, Waters, Sappen (FWS)

Postbus 179 | 2501 CD Den Haag
Tel. 070-3180710 | info@fws.nl | www.fws.nl

Dranken Pallet Beheer Nederland B.V. (DPB)

Postbus 179 | 2501 CD Den Haag
Tel. 070-3180710 | www.drankenpallet.nl

Stichting Retourverpakking Nederland

Postbus 179 | 2501 CD Den Haag
Tel. 070-3180710 | www.retourverpakking.nl

Statiegeld Nederland

Overgoo 13 | 2266 JZ Leidschendam
www.statiegeldnederland.nl

Afvalfonds Verpakkingen

Postbus 1266 | 2260 BG Leidschendam
Tel. 085-4012660 | info@afvalfondsverpakkingen.nl | www.afvalfondsverpakkingen.nl

Natural Mineral Waters Europe (NMWE)

Place des Barricades 1 | B-1000 Brussel (België)
Tel. +32 (0)2 880 20 30 | info@nmwe.org | www.naturalmineralwaterseurope.org

BelastingTelefoon Douane

Tel. (gratis): 0800-0143